

Có môt bà mợ kia có đông con nhợ ng bà thợợ ng đợa con trai út hợ n hợ t, vì trợợ c khi đợa con sinh ra, chợợ ng bà qua đợi mợ t cách đợ t ngợ t, đợợ lợ i cho bà bao nhiêu thợợ ng tợợ c, còn đợa con không bao giợ đợợ c biợ t mợ t cha. Tợợ đợ, đợa con trai út là nguợ n an ợ i cho bà. Không nhợ ng là ngợợ i bù đợ p cho bà tình thợợ ng cợa chợợ ng nhợ ng cũng là niợ m hợnh điợ n cợa bà vì cợ u ngoan ngoăn, hợ c giợ i, và luôn luôn vợng lợ i mợ . Bà xem con nhợ là lợ sợ ng, là mợ t phợ n cợa cuợ c đợi mình. Thợ i gian trôi qua, cợ u con út khôn lợ n và có ngợợ i yêu, bà mợ buợ n lợ m nhợ ng biợ t đây là đợ u phợ i đợ n, cũng là đợ u bà phợ i chợ p nhợ n nên bà vui vợ lo viợ c cợợ i hợ i cho con. Sau đám cợợ i, bà mợ sợ ng chung vợ i vợ chợợ ng con và tợợ p tợợ c chăm sợc cho con tợợ t cợ mợ i sợ . Đợợ i mợ t ngợợ i chung quanh, chàng thanh niên này là mợ t ngợợ i đã khôn lợ n, có gia đờnh riêng, có nghợ nghiợ p tợ t, và có chợ đợ ng trong xã hợ i. Nhợ ng đợ i vợ i mợ anh, anh vợ n chợ là đợa con trai cợ ng bé bợ ng cợ n đợợ c mợ chăm sợc. Vợ anh không đợợ c tợ do lo cho chợợ ng nhợ ng phợ i làm theo mợ i đợ u bà đợ n bợ o. Mợ i khi bà làm nhợ ng đợ u hợ i quá đáng, chợợ ng hợ n nhợ đợan bợ nh cho anh rợ i mua thuợ c bợ t anh uợ ng, hợ c mua quợ n áo cho anh, buợ c anh phợ i mợ c, vợ anh không đợ ng ý, và nói: "Mợợ i chợ c nhà con không phợ i bợ đau nhợ vợ y đâu hợ c: nhà con không thích nhợ ng quợ n áo đó đâu!" thì bà nói: "Tôi sinh ra con tôi, nuôi nó tợ nhợ đợ n lợ n, tôi phợ i biợ t nó hợ n cô chợ !" Mợ i khi bà nói nhợ thợ , cô con dâu không thợ làm gì khác hợ n là vợng theo ý bà. Không nhợ ng chăm sợc cho con tợợ ng miợ ng ăn thợ c uợ ng, cái quợ n cái áo, bà mợ này cũng muợ n con quyợ t đợ nh mợ i viợ c theo ý bà. Mợ i khi có chuyợ n cợ n giợ i quyợ t, ngợợ i con trai phợ i hợ i ý mợ và làm theo ý mợ chợ không dám bàn vợ i vợ . Thợa quý thính giợ , đây là hình ợ nh tiêu biợ u cợa mợ t ngợợ i mợ không muợ n cho con lợa khợ i mình đợ tợ lợ p, và gia đờnh này không sợ m thì muợ n sợ có nhiợ u nan đợ .

Trong Câu Chuyợ n Gia Đờnh kợ trợợ c, chúng tôi có trình bày ba nguyên tợợ c cha mợ cợ n áp đợ ng trong mợ i quan hợ vợ i con, đợ khi con cái đã trợợ ng thành và có gia đờnh riêng, có thợ lợa khợ i sợ ràng buợ c cợa cha mợ mợ t cách nhợ nhàng. Nhợ ng nguyên tợợ c đó là: (1) Cha mợ thay đợ i tợ vai trò bợ c thợ y, khuyên bợ o chợ đợ y con đợ n chợ sợ n sàng hợ c hợ i nhợ ng đợ u mợ i lợ nợ i con. (2) Thay đợ i tợ vai trò nợ m quyợ n trên đợ i sợ ng con sang vai trò làm ngợợ i hợợ ng đợ n và cợ vợ n cho con. (3) Thay đợ i tợ chợ khuyên đợ y con đợ n chợ trao đợ i ý kiợ n vợ i con. Trong Câu Chuyợ n Gia Đờnh kợ trợợ c, chúng tôi đã trình bày đợ m đợ u tiên là thay đợ i tợ vai trò bợ c thợ y đợ y bợ o con đợ n chợ sợ n sàng hợ c hợ i nợ i con nên hôm nay xin trình bày hai đợ m còn lợ i sau đây:

Nguyên tợợ c 2: Thay đợ i tợ vai trò nợ m quyợ n kiợ m soát con sang vai trò hợợ ng đợ n và cợ vợ n.

Khi con chúng ta còn nhợ , các em cợ n biợ t rợ ng cha mợ là ngợợ i có thợ m quyợ n trong gia đờnh. Là con, các em có bợ n phợ n vợng lợ i cha mợ và đợợ i sợ kiợ m soát cợa cha mợ . Tuy nhiên, khi con bợ t đợ u khôn lợ n, khi các em bợợ c vào tuợ i mợợ i tám, hai mợợ i, chúng ta cợ n

thay đổi cách dạy, để con thấy rằng cha mẹ công nhận sự trưởng thành của con, bắt đầu sự kiểm soát và nắm quyền trên con và bắt đầu cho con hiểu do họ trong những quyết định riêng của con. Nếu khi con đã trên hai mươi tuổi, cha mẹ xem con là người trưởng thành, không ra lệnh, sai bỗ do đó này đó kia như người cha làm người con, họ không dạy; con sẽ cảm thấy thoải mái, sẽ không ngại gì gần cha mẹ và sẽ sẵn sàng hỏi ý kiến cha mẹ trong những vấn đề quan trọng. Theo Lời Kinh Thánh dạy, dù đã lớn khôn, con cái vẫn còn vâng theo sự chỉ dạy và hướng dẫn của cha mẹ. Sách Châm Ngôn trong Thánh Kinh Cựu Ước dạy như sau: "Hỡi con, hãy nghe Lời khuyên dạy của cha, chẳng phép tức của mẹ con," "Hỡi các con, hãy nghe Lời khuyên dạy của mẹ tôi cha, khá chú ý vào, hãy cho biết sự thông sáng," "Hãy nghe Lời cha đã sinh ra con, chẳng khinh bỏ mẹ con khi người trưởng thành già yếu (Châm Ngôn 1:8; 4:1 & 23:22). Nếu cha mẹ tôn trọng con khi con đã khôn lớn, thông cảm và chấp nhận ý kiến của con, con cái sẽ sẵn sàng vâng theo Lời hướng dẫn, chẳng bỏ của cha mẹ.

Có hiểu biết cha mẹ dù con đã khôn lớn, có gia đình riêng, đã làm cha làm mẹ, những vẫn xem con như những đứa con nít, không biết gì. Họ vẫn nắm quyền kiểm soát con và muốn con làm theo ý mình trong mọi sự. Mỗi khi con không làm đúng như điều họ trông mong, họ tức giận, la mắng nặng nề, không mất chút tôn trọng con. Cách cư xử đó sẽ khiến con cái buồn giận, nản lòng, do đó sẽ tìm cách lánh xa cha mẹ và không muốn vâng Lời cha mẹ. Là những bậc cha mẹ thực thi, chúng ta cần công nhận sự trưởng thành của con cái và cho con được tự do quyết định cho chính mình. Đức Chúa Trời, Người Cha thiêng liêng của chúng ta, là Đấng toàn thiến, toàn hảo, quyền năng, Chúa biết rõ tất cả mọi sự, những Ngài chỉ hướng dẫn và khuyên dạy chúng ta, Chúa không bắt buộc chúng ta làm theo ý Ngài hay đi theo chương trình Ngài đã định. Nếu Đức Chúa Trời, là Đấng toàn tri toàn năng, mà còn cho chúng ta quyền tự do lựa chọn thì chúng ta, những con người biết toàn, với hiểu biết và hiểu trong sự hiểu biết, không nên lấy quyền làm cha mẹ buộc con cái làm theo ý mình. Sau khi chuyển từ vai trò làm cha, kiểm soát con đến vai trò hướng dẫn con, cha mẹ sẽ bước đến vai trò kết tếp, đó là làm người con vâng cho con.

Người hướng dẫn là người chỉ cho người khác những điều phải làm, còn người con vâng, cũng góp ý những khác biệt là người con vâng chỉ nói lên ý kiến của mình khi người kia hỏi. Trong giai đoạn này, chúng ta để cho con tự quyết định những vấn đề riêng tư. Nếu con hỏi ý cha mẹ, cha mẹ sẽ cho con biết cha mẹ nghĩ gì, có ý kiến gì với vấn đề của con. Người người sẽ rằng nếu để con tự quyết định, con sẽ quyết định sai và rồi thất bại hay hỏng việc, vì thế cần quyết định giúp con mãi. Thật ra, nếu cha mẹ cần tiếp tục quyết định mọi việc cho con, là hàm ý không công nhận con đã khôn lớn. Họ không, nếu cha mẹ không cho con tự quyết định và chịu trách nhiệm với quyết định của mình, con sẽ không có kinh nghiệm trong đời và sẽ khó nên người trưởng thành. Vì lý do đó, hiểu khi chúng ta cần để cho con quyết định theo ý của chúng, nếu quyết định thì hiểu khôn ngoan, con cái sẽ học kinh nghiệm và lớn sau sự quyết định khôn ngoan hơn. Dĩ nhiên đây là trong trường hợp những việc không nguy hiểm đến tính mạng hay nguy hại cho sức khỏe đời. Khi con đã khôn lớn, chúng ta chỉ góp ý, hướng dẫn, chỉ không ra lệnh hay sai bỗ, và nhất là chúng ta có thể cứu nguy cho con, để con biết rõ ý Chúa trong những quyết định quan trọng.

Nguyên tắc 3: Thay đổi từ cha mẹ khuyên dạy đến cha mẹ trao đổi ý kiến và hỏi ý con về vấn đề của cha mẹ.

Khi con còn nhỏ, cha mẹ hiểu biết nhiều, cha mẹ cần cha mẹ dạy con từng li từng tí. Khi con bắt đầu khôn lớn, hiểu biết, có nhiều điều cha mẹ không cần khuyên bảo, vì con đã có đủ hiểu biết. Khi con cái chúng ta đã ra đời, đã thành nhân, cha mẹ nên đổi lại và đi con theo nguyên tắc hỏi, nghĩa là không cần nói cho con biết điều con nên làm nhưng cũng hỏi ý con về những vấn đề của cha mẹ. Trong đời sống ngày nay, có những vấn đề mà nếu hỏi ý con cái, chúng ta sẽ có cái nhìn đầy đủ, rõ ràng rồi hơn và như đó sẽ có quyết định khôn ngoan hơn. Quý vị có bao giờ hỏi ý con cái về những vấn đề quan trọng không? Khi đó cha mẹ tin cậy và hỏi ý kiến, con em chúng ta sẽ rất thích. Thích vì thấy cha mẹ tin cậy mình, vì mình được góp phần trong quyết định của cha mẹ và nhất là thấy cha mẹ không xem mình là trẻ con nữa. Tình thế này tốt, tôn trọng và tin cậy lẫn nhau sẽ giúp cũng có mối quan hệ giữa cha mẹ với những người con đã trưởng thành. Ví dụ khi được thay đổi công việc, chuyển, hoặc có những tính toán quan trọng về vấn đề tiền bạc, mua bán, mà cha mẹ hỏi ý những đứa con trưởng thành, các con sẽ giúp chúng ta có thêm ý kiến, có cái nhìn đầy đủ hơn và cũng giúp con cảm thấy gần gũi cha mẹ hơn.

Tiempo sĩ Norman Wright mô tả vai trò làm cha mẹ với hình ảnh người làm vườn. Ông nói, khi trồng một cái cây, trách nhiệm của chúng ta là chăm sóc cái cây đó bằng cách tưới nước, bón phân và rồi để cho nó tự lớn lên, tự phát triển theo điều mà Đức Chúa Trời đã định. Người làm vườn dù nhiều khôn ngoan và kinh nghiệm, không thể bắt cái cây ra hoa ra trái trong thời điểm mình muốn, cũng không thể bắt cây ra trái cam hay cây mận ra trái bưởi. Cũng thế, cha mẹ tuy là người sinh ra con nhưng không thể ép buộc con cái làm theo ý mình hay trở nên người mà cha mẹ muốn. Cha mẹ cần để cho con phát triển tự nhiên theo khả năng Chúa ban và trở nên người Chúa muốn. Cha mẹ cũng không thể nắm giữ con cho mình mãi mãi. Hai nguyên tắc sau đây của Thánh Kinh là điều chúng ta cần ghi nhớ: (1) Hãy dạy cho trẻ thấy con được phép nó phải theo; dù khi nó trở về già, cũng không hề là khi đó" Châm Ngôn 22:6, và: (2) Vậy nên, người đàn ông phải là cha mẹ mà kết hợp với vợ mình, hai người cùng nên một thể" (Ê-phê-sô 5:31). Nói ngắn gọn, hai nguyên tắc đó là: cha mẹ cần hướng dẫn những đứa con như trong con được mà Chúa đã định, và khi con khôn lớn, đến tuổi trưởng thành, chúng ta phải để cho con tách rời khỏi quyền kiểm soát của cha mẹ. Có như thế con mới trưởng thành và gia đình con mới hạnh phúc.

Minh Nguyễn

Cha mẹ và Nàng Dâu - Bài 12